

# I

Наприкінці життя людина зазвичай шкодує про дві речі: що мало любила і мало подорожувала. Так сказав на вчорашній «летучці» шеф. Але автор цієї сентенції, мабуть, не він: їхній сивогривий Левко Гнатович зазвичай позичає й озвучує вислови, які йому сподобалися. Іноді навіть рекомендує, щоб «славні літописці нової доби» їх записували та запам'ятовували.

Учора Рута скептично прийняла цю чергову порцію вічної мудрості. А тепер-от чогось згадалося. Так, щодо пункту першого, то вона справді шкодує: не встигла, не налюбилася, здавалося, що справжнє кохання, оте єдине, таке, щоб аж-аж — до самозабуття, до останнього подиху, — ще десь попереду. А от подорожі — інша річ, тут і шкодувати нічого: наїздилася, як ніхто. Принаймні як ніхто з колег.

Дорога — єдина магія, якій Рута не здатна опиратися. І не важливо, яка саме: вперше бачена чи знайома до найменшого камінчика, довга чи коротка. Поїздки ж вимірюються не кілометрами, а моментами, зустрічами, враженнями, подіями. А ще дорога наповнює всеохопним відчуттям свободи і простору. Рух крізь простір — що може бути краще?! До того ж дорога дає час подумати, рятує від сум'яття й відсікає хандру, що останнім часом чогось розпочала свої атаки на загалом-то бійцівську, життєрадісну й оптимістичну Рутину натуру.

Буває, поїздка стомлює, вимотує так, що тільки б додому добратися. Адже під час журналістських відряджень доводиться розрубувати такі гордієві вузли й потрапляти в такі перипетії, що голова йде обертом і нерви натягуються, як струни на скрипці. Та кілька днів кабінетного затишку, сидіння за столом — і все. Спершу огортає легка меланхолія, потім міцненько хапає нудьга зелена, а тоді починається бунт крові, що завершується вимогою: «В дорогу, Руто! В дорогу!»

Поклик дороги поселився в Руті, мабуть, ще до народження. Бо ледь зіп'явшись на ноги, вона вже норовила видибати з подвір'я, а років у три стала такою відважною мандрівницею, що тільки встигай ловити й на рідне подвір'я завертати. То її знаходили посеред лугової трави, де мала намагалася погладити рудого джмеля на квітці (дивно, що жоден так і не вжалив її), то на вигоні, де хлопчачки пасли череду, то біля мілкої фоси, у якій завше як не жаби квакали, то каченята кричали. Тато зрештою змушений був повісити на ворота замок і позабивати дошками всі щілини в паркані. А воно, непосидюче й допитливе, попід парканом, попід парканом — і все одно вибіжить.

Імовірно, в її жилах нуртує ген мандрів, переданий із глибин роду, від когось із давніх кочових пращурів. Бо ближніх ніколи особливо не цікавило, скажімо, куди веде траса, що огинає їхнє містечко, а для мами й бабусі навіть банальна поїздка до обласного центру — на закупи у знаменитій «Варшавці» чи на вчительську конференцію — щоразу додавала тривоги і ставала подією. Руті ж — хоч на край світу, аби їхати. У редакції добре знають про цю її пристрасть, тож шеф не раз користується цим, коли хтось із журналістів, особливо журналісток, намагається схитрувати й закосити від чергового відрядження. А чом би й ні, якщо напихваті завжди є Рута?

Сьогоднішня поїздка претендує на останню у списку відважної і непосидючої Руті Ружин. Бо, здається, на ось цьому путівці доведеться попрощатися з надією і на любов, і на саме життя. Ні, це не дорога. Це якась аномальна зона: вибоїна на вибоїні, калюжа за калюжею, глиниста багнюка налипає на колеса й намагається втримати їх, затягнути у глибини цього Бермудського трикутника полісько-польового штибу.

Дідько б ухопив того «писаку», який спровокував її до цієї поїздки! Хтось когось убив, хтось наробив рейваха на сільському цвинтарі, хтось являється аж із того світу, бо чогось не спиться й не лежитья йому — точніше, їй — там спокійненько, як належить порядній покійниці, хтось щось намагається приховати, а хтось відшукати... А Руті що до того? Викликайте собі слідчих, екстрасенсів, мисливців за привидами. Ні, їм, бачте, потрібна Рута Ружин. Саме вона й ніхто інший!

Ні, вона, звісно, не проти. Якщо люди тебе знають, визнають, просять і довіряють... Але ж пришлїть тоді за популярною (гм... може, навіть улюбленою) журналісткою персонального гвинтокрила чи, на крайній випадок, трактора. Знайдеться ж у котромусь тутешньому фермерському господарстві сякий-такий недоламаний тракторець.

Ну от, здається, й зовсім приїхали! Цього тільки бракувало!

Сірий «ніссан» наче буцнувся об невидиму перепону. За інерцією Руту відкинуло назад, а тоді різко жбурнуло вперед, аж до вітрового скла. Добре, що головою не вдарилася. Автомобіль не хотів здаватися, щосили рвонувся на перешкоду, та намарне — захитався, забуксував, припав на праве переднє колесо і приречено зітхнув.

— Саньку, ти чого? Не дрейф! Не здавайся! — Рута лягнула долонею по керму, ніби по задку неслухняного хлопчачка. — Ану підводься! Навіть не думай засісти, як

черепаха, посеред цих Бермудів. Уперед! Чуєш?! Вибирайся, кажу, бо ось я т-т-тобі з-з-зараз...

Забрьоханий багном «ніссан» ще й не дослухав, що там йому передбачається за вимушене больбання в калюжі, як уже взявся негайно виконувати наказ. Спробував ще раз прорватися крізь оту мару невидиму, котрій якимось дивом дивним вдалося приборкати водночас усі його потужні й іще не об'їджені кінські сили. Він відчайдушно крутнув колесами, щось погрозово пробурчав-продиркотів, проте з місця — ані руш.

Рута змінила гнів на милість.

— Саньчику, котику, голубчику, ну май же совість!.. Не можна так підводити улюблену жінку.

Наявність совісті в залізяки на чотирьох колесах — питання риторичне. А от щодо житейської мудрості водійки... Гм... Дипломована і просунута, із залізною логікою та рівнем ай-к'ю майже на двісті одиниць, сьогодні вранці вона щось явно недомізувала. Авжеж, хотіла заощадити час (оце постійне бажання щось заощаджувати!), тому й вибрала дорогу навпростець, через узвишшя, яке на автомобільній мапі позначене як Червона гора. Рута колись уже була на ній. Здається, років шість чи й сім тому, коли ще дописувала в газету як позаштатна кореспондентка. Добиралася цим самим путівцем до забутої Всевишнім і обійденої цивілізацією Олянівки. Тоді треба було підготувати сенсаційний і дуже оптимістичний репортаж про «доїння» форелі та розвиток підприємництва в сільській глибинці. Публікація про першу екзотичну приватну рибну ферму мала стати «цвяхом» найближчого номера, тож мусово було скорочувати шлях і мчати на всіх парах, щоб конкуренти з недружнього видання не випередили.

Але того разу: а) за кермом був редакційний ас на прізвисько Шляхобор, б) стояла літня спека, через яку

автівці загрожували хіба що клубки куряви, що, мов беззубі пси, котилися вслід за колесами, але вкусити не могли. А от їхати ґрунтовою дорогою під час осінньої мокви... Тим паче, що їй поспішати зараз нема потреби: історія, яка знову покликала її сюди, і не термінова, і не оптимістична, і не в дусі часу — радше якась середньовічна, містична, страшнувата, ба навіть моторошна, і розібратися в ній буде не так просто й не вельми хутко. Шеф так і сказав: «Хуткати не обов'язково, але їй тягнути kota за хвоста не варто: читачі повинні отримати відповідь, поки їхній інтерес не пропав. Як кажуть у народі, хапай, Текле, поки тепле».

Ох, Текле, чи то пак, Руто! І де була твоя голова сьогодні вранці?

Та годі скиглити. Не так усе їй погано. Ну сиділа б оце зараз перед компом, виловлювала б інформацію зі стрічки новин, слухала б, як за столом навпроти сердешна Марго скаржитися на свого п'яного крокодила, двох неслухняних макак і дірки в сімейному бюджеті. А тут яка не яка, а пригода.

Відчинила дверцята і відразу шугонула ногою в розмоклий суглинок. Червонясто-руда твань (тому, мабуть, і Червона гора) по-жаб'ячи квакнула і жадібно вхопилася за її новенький бежевий ботик. Бр-р-р... Рута відсмикнула ногу назад, тоді стала обома на днище іномарки, відштовхнулася від нього і вивіркою перескочила через калюжу на сухе кукурудзяне бадиляччя, що лежало на землі, переплетене, як грубезний рогозяний килим.

Збоку авто справді нагадувало сірого черепашика, що вткнувся заляпаною мордочкою в дорогу. Побачив би його в такому стані власник цього японського жучка! О, пан Дубицький — він же Олександр Альбертович, він же Алекс, іноді Сашик і тільки зрідка, тільки подумки, Санько — нізащо не втрапив би в таку халепу. Нізащо!

А якби що... Ну раптом... Ні-ні, ніяких «якби» і «раптом»! Дубицький *ні-ко-ли* не опиниться в такій ситуації. Хоча б тому, що їздить лише на дорожньому позашляховику, якому перескочити таку калюжу — як Сіркові муху цапнути. А оцю свою сріблясто-сіру «спробу номер п'ять» він тримає в гаражі й лише час до часу пропонує Руті «вигуляти, щоб не охляла від стояння на одному місці». Рута здогадується, що ці Алексові жести милосердя неспроста: натякає, що готовий подарувати машину їй, тільки-но дівчина скаже йому «так»... Словом, навздогад буряків, щоб дали капусти... І чого їй так важко вимовити оте «так»?..

Як вона там назвала преславного Алекса, тобто Олександра Альбертовича Дубицького? Саньком? Який жаж! Що це ви собі дозволяєте, панянку Рудо? Яка фамільярність! Яка простакуватість! Це неприпустимо щодо такого серйозного ділового чоловіка!

Ой, пробачте, шановне панство, якось ненароком вивалося. Але ж візьміть до уваги, що прозвучало це лише *подумки!*

Ну, якщо подумки... Якщо подумки, то це трохи пом'якшує провину, а от уголос — ні-ні-ні. А то дісталось б від Алекса (він же Олександр, він же Сашко, він же Сашуня, але тільки не Санько) так само, як за оце занурення позиченого ним автомобіля у волинську калабаню. Зате «ніссана» вона може скільки завгодно називати «Саньком» — іноземець не ображається, що це звучить «якось трохи по-простецьки, по-сільському». Та й обидва його імені, офіційно-заводське і те, яким його нарекла Рута, так мило перерегукуються, чи то пак перезвукуються — *Ні-ссан, Сань-ко*. Даремно вона прикрикнула на цього нещасного машиника. Сама ж винна — куди кермувала, туди він, слухняний, і їхав.

— Пробач, Саню, подрімай трохи, я щось придумаю.

У зарубіжних фільмах показують, що в таких ситуаціях зазвичай викликають службу чи то порятунку, чи технічного обслуговування. Еге ж, оце вона зараз зателефонує — і до неї відразу наввипередки кинуться всі сервісні служби з усіх навколишніх сіл. Оточать з усіх боків і будуть сперечатися, кому її сірого черепашика з болота визволяти. Фантастика та ще й ненаукова. Покладайся, Руто, на себе, вмикай думалку і думай.

А що тут надумаєш? Ніде ні машини, ні людини, ні хоч би якогось воза із тягловою конячиною, тож на допомогу нічого й сподіватися. Праворуч — кукурудзяне поле. Качани селяни давно зібрали, а руді двометрові стебла так і стоять, ніби якесь інопланетне військо, зупинене могутнім космічним чаклуном під час штурмового наступу. Тільки біля самої дороги частина тих «інопланетян» уже полягла, встелила землю своїми висушеними тілами — вочевидь, місцеві об'їжджають калюжі краєчком поля, от і підім'яли кукурудзиння колесами, зробили його таким собі надійним настилом. Якби вона поїхала так само... Якби... Якби росли в роті гриби, то й до лісу не треба було б ходити. А тобі, Руто Ружин, таки доведеться кудись топати ніжками в новеньких ботиках, у яких аж чвакає твань.

Лівий бік дороги — всього за метрів три від обриву. Цей обрив, червонясто-руда прямовисна стіна, опускається аж до берега. Унизу в ній видніються заглибини, такі собі гроти, видовбані людськими руками — мабуть, місцеві беруть тут глину. Вузька берегова смужка відділяє Червону гору від водойми, що ледь зблискує з-під щільної завіси туману. За туманом не видно, що то за водойма — річка, озеро, став, сажавка? — але Рута знає: то таки річка, що підковою огинає Олянівку. І назва її відповідна — Підківка. Власне, це й не річка, а річечка.

Але її довге вузьке русло перегородили греблею, тому до точки перетину, тобто до греблі, вона широка й повновода, а опісля попід мостом, через шлюзи спадає знову тонким потічком вниз і в'юниться далі, аж на сусідні села.

Цей туман над селом — наче густа пара над казаном з окропом. А в казані схована Олянівка, що причаїлася в долині посеред лісів і подекуди випинається з імлі то старим дахом, то шпилем дзвіниці, то чорними кронами дерев із чатовими воронами на самих вершечках. Після яскравих вулиць міста, після його безперервного гулу і гамору, переповнених тролейбусів і маршруток, це огорнуте туманом сільце здається якимось нереальним. Ніби вона машиною часу перемістилася на кілька століть назад і от-от вторгнеться в чужу часову площину. Та й події, що відбуваються в цій дикуватій місцині, якісь геть не сумісні з космічно-комп'ютерною ерою.

Утім, журналістське розслідування тих дивних (гм... як на неї, то радше всього імітованих, принаймні щодо містичних елементів) подій ще попереду. Спочатку треба добратися до села, проникнути в цей загадковий казанок, що ховається під імлістою завісою і потроху закипає від людських пристрастей. А тут на тобі — перша перепона у вигляді підступної калабані. Якби Рута була забобонною, то подумала б, що якісь потойбічні сили хочуть застерегти, не впустити сторонню особу в тиху патріархальну Олянівку, не допустити до її таємниць.

Не на ту напали! Якщо вже Рута Ружин за щось береться, то її ніхто й ніщо не зупинить. Отож своїми струнками ніжками вона здолає дорогу, якою не змогла проїхати автівка, спуститься нею з цієї глинистої гори, перейде через міст над греблею, а потім ще прошпацирує майже пів села до сільської ради — чи то пак до старостинства, яке до недавнього часу було сільською радою. Треба —

то й треба. Уперед, Руто! Дорогу здолає тільки той, хто йде, або, як писав знаменитий француз Оноре де Бальзак, щоб дійти до мети, треба насамперед іти.

Хлюп-хлюп-хлюп... Чвак-чвак-чвак... На спуску підвернула праву ногу, тупий біль прострелює від кісточки до коліна. Ботики геть розквасилися. Зате хода допомогла зігрітися. Дасть Бог, ангіна не вчепиться й до бронхіту справа не дійде. Ось уже й міст. Ліворуч від нього Підківка — як товстезна сарделька, праворуч — такий собі мініводоспад: з висоти греблі падає тоненька стрічечка води, що просочується з водойми, розбивається внизу об каміння і чимдуж поспішає у світ, подалі від підступної пастки, влаштованої для неї господаровитими олянівцями.

Крізь туман прорізалися два струмені світла від фар. Забрюханий старенький джип порівнявся з Рутою, пригальмував, а оскільки вона не зупинилася, то повільно позадикував поряд з нею.

*— І вгледів я серед туману  
Чи то зорю, чи красну панну...*

Чорнявий водій сяйнув білозубою усмішкою.

— Не кульгайте — сідайте до мого танка, підкину, куди тільки накажете.

— А ви часом не помітили, що я йду в протилежний бік? — стонула плечима Рута. — Нам нібито абсолютно не по дорозі.

— А ви часом не помітили, що дорога тут одна-однісінька. А це означає, що нам таки не розминутися. Проїдемо в один бік, а тоді розвернемося — і в другий. Моя машина не перетомиться, а от ваша може й постраждати. Думаєте, як село, то не знайдеться охочих до полишеної напризволяще іномарки? Поки будете якогось тягача шукати, від неї тільки ріжки та ніжки

залишаться. А може, й не залишаться, бо ніжки, тобто колеса, знімають у першу чергу.

Рута сторопіла: звідки він знає про її автівку, що сірим черепашиком чипить у калабані на Червоній горі?

Хлопець засміявся.

— Елементарно, Ватсоне! Ви не місцева — це факт, бо я тут усіх знаю. Добираєтеся до села. Прийти аж зі славного града Лучеська до нашої скромної Олянівки не могли — це вельми далеко. Отже, їхали. Оскільки дорога на горі така, що крий боже, то автівочка ваша застрягла в котрійсь із калюж. Ну й, звісно ж, таку вродливу просунуту панянку уявити на «славуті» чи фермерській «ниві» просто неможливо... Дедукція — давній, як і пригоди Шерлока Голмса, метод. То сідаєте чи вам, щоб прийняти рішення, треба спочатку раду зібрати, засідання провести, голоси порахувати? Я, щоб ви знали, дівчат не їм, а вам час би й поснідати. Встати ж довелося раненько, їхати довгенько, десь так дві з половиною години, та ще хвилин двадцять спускатися з гори. А перед дорогою панна, як зазвичай, хіба що горнятком кави зарядила свій молодий організм.

Усе саме так, як він сказав. Навіть тривалість їхньої із «Саньком» мандрівки названо з точністю до хвилин. Але хіба дедуктивним методом можна визначити, скільки часу людина провела в дорозі і що вона їла-пила перед поїздкою? Утім, Рута ніколи не була в захваті від пригод Шерлока Голмса, їй більше імпонувала вроджена інтуїція та блискуча логіка міс Марпл, ніж його дедукція.

Хлопець спостеріг, як незнайомка нерішуче дивиться на своє взуття, й аж із машини висунувся.

— Оці нещасні черевички — найпереконливіший аргумент того, що вам негайно — чуєте, просто-таки *негай-но* — треба прийняти мою дружню пропозицію. Інакше замість важливого відрядження будете мати

важку хворобу. А воно вам треба? Та й нам також ні до чого. Ви тут здоровою потрібні, повною сил та енергії.

Знову здивувалася: звідки він знає, що вона приїхала у відрядження? Мольфар якийсь чи, як на Волині кажуть, ворожайко? Але подала руку й піднялася в автівку. Гм... Якщо в цьому селі всі такі провидці, то треба бути готовою до будь-яких несподіванок.

— Черевички скидаємо, ноги насухо витираємо і розтираємо аква вітою!

Мовчки взяла протягнуті їй рушник і пласку плящину із зеленкуватою рідиною, роззулася, скачала з-під вузьких «сано-каролінок» мокрі капронові підколінки, провела долонями по ступнях, що вкрилися гусячою шкіркою.

— Переконливо рекомендую також зробити кілька ковтків, — сказав балакун, переставляючи Рутині ботики за сидіння. — Для профілактики. Пахне, звісно ж, не так, як французький «Наполеон», але з цією житнівкою, настояною на лісових травах, жоден коньяк не зрівняється. Довіртеся моему досвіду.

— З чого це ви взяли, що я прихильниця французького коньяку?! — Рута все-таки зробила три ковтки, хлюпнула цілющою житнівкою на долоні й узялася розтирати ступні.

Хлопець відвів погляд, відвернувся.

«Ох, які ми делікатні, виявляється...»

— Мабуть, думаєте: якийсь пиячок сільський, возить із собою оковиту, бо жити без неї не може, — порушив зрештою мовчанку.

— Нічого я не думаю! — спалахнула Рута.

— Думаєте-думаєте. Я ж телепат, читаю ваші думки. Але помиляєтесь — ну їй-богу, це не так!

Так чи не так — що їй до того? Яким боком її має обходити те, випиває він вміст плящини чи підловлює на

дорогах молодих жінок і виливає свою особливу аква віту на їхні босі ноги? Та й помилок із неї на сьогодні досить. Господи! Як паморочиться голова...

Від старенької рожевої ковдрочки, турботливо накинутої водієм на її коліна, йшов зворушливий запах дитячого тіла. Рута вдихнула його й заплющила очі. Тепла хвиля піднялася від ніг до грудей, розлилася по руках, шиї, обличчі.

Позашляховик, вибираючись на гору, злегка погойдувався, ніби його дивакуватий керманич спеціально заколисував незнайомку. Вона відсторонено спостерігала, як хлопець діставав із багажника трос, як підчіплював за хляпаного «Санька» до свого автомобіля, як визволяв його з калабані й тягнув за собою по схилу вниз, до греблі. Як добре, що не треба самій перейматися цією морокою, що хтось вирішує її за тебе. А ти, як маленька дівчинка, загорнута в рожеву ковдрочку, можеш лежати й умиротворено усміхатися.

За мостом її таки заколисало.

*Люлі-люлі-люлі.  
Налетіли гулі...  
Сіли на воротах  
В червоних чоботях.  
А ворота скрип-скрип,  
Наша Рута спить-спить...*

Чула, як і справді десь поряд поскрипують ворота, як відчиняються двері до хати і хтось (мама? тато? бабуся?) несе її, маленьку соню, в кімнату. Кімната пахне стиглими яблуками, сушеними грибами і прив'ялим зіллям. А десь зовсім поряд, мабуть, на підвіконні, лагідно туркочуть гулі, махають білими крильми і залітають просто в її сон.

## 2

Голубине туркотіння переходить у дитяче мугикання. Мугикання переростає у дзвінке дорікання.

— Яка ж ти вреднюща, Інеско! Ну чого не спиш? От чого? Я вже всі пісні переспівала, а ти витріщила очі й дивишся. Хочеш зостатися на все життя таким курдупликом, як Ганьчин Рей? Він уже старий, а все одно як цуценя, навіть за нашу кицьку Варварку менший. Тітка Ганька хвалилася, що то така городська порода, дуже дорога, бо її син з невісткою не заводять простих собак. А моя бабуся Катерина казала: все через те, що Рей мало спить, а хто не спить, той не росте. От і що в тому доброго? У всіх сусідів собаки як собаки — подвір'я стережуть, корів пасуть, гусей з городів проганяють, а Ганьчин Рей тільки по хаті бігає і тьвкає.

Чорняве дівча років п'яти сидить на стільчику біля грубки з лялькою на руках. Лялька чомусь ніяк не хоче засинати, от мала нянька й свариться на неї, а заодно енергійно гойдає безсоньку, розмахуючи руками на всі боки. Смугаста кицька підозріло дивиться на те розмахування і зрештою про всяк випадок перебирається в безпечніше місце. Дівчинка — копія Рутиного несподіваного опікуна. Мабуть, його донька.

Крізь щілину між проймою грубки й чавунними дверцятами — жовтогарячі відблиски вогню. Горять, мабуть, дрова, бо оберемок полін лежить і під стіною, біля

теплого черева грубки. А на полінах... А на отому акуратно складеному оберемочку — Рутині ботики, вимиті, чисті, ніби й не вгрузали сьогодні в осінню глинисту твань і не чимчикували з Червоної гори аж до греблі. Поряд, на тонкій шворці, сохнуть випрані підколінки.

Серце голосно калатнуло й тихо защеміло. Щем прокотився від серця до очей і виштовхнув із них дві сльозини. Їй ніколи ніхто не мив взуття і не прав одяг. Ну хіба що в дитинстві. Але дитинство з турботливими мамою, татом і бабусею — то так давно і так далеко. З п'ятнадцяти років Рута дає собі раду сама. Спочатку чотири роки в педагогічному училищі, тоді відразу університет, далі — журналістські дороги. А тут... Та ще й чоловік... Та ще й зовсім-зовсім чужий...

Змахнула сльози й заплющила очі. Але ляльчина нянька вже помітила її порух. Вона, вочевидь, того й сварила свою вреднющу Інеску так голосно, бо не могла дочекатися, коли гостя прокинеться. Хутко зіскочила з місця, підтягла стільчика до підвіконня, видряпалася на нього, стала навшпиньки й прочинила квартиру.

— Твоя Білосніжка прокинулася!

— Це я Білосніжка? — усміхнулася Рута.

— А хто ж іще тутика зараз так крепко спав? — запитанням на запитання відповіла дівчинка. — Ти Білосніжка, тебе отруїла злюча-презлюча мачуха, і тобі обов'язково треба поспати, щоб набратися сил, поки прийде принц і... ну це... та ти сама знаєш — Білосніжка прокидається, тільки-но принц її поцілує. Тому я повинна мовчати як риба й не будити тебе своїм бомкалком. От я й мовчала. Так довго мовчала, аж язик за зубами заболів. Але ти чогось не дочекалася принца й сама прокинулася. Правда ж, сама? Я ж тебе не розбудила? Правда ж, ні? Якщо тебе будуть питати, то ти

так і скажи, мовляв, уже набралася сил і прокинулася, бо того принца поки дочекаєшся, то й зовсім померти можна. Скажи обов'язково, а то мені знов через мого язиця перепаде на кислці.

— Так і скажу, — ствердно кивнула Рута. — А як тебе звати, маленька вигаднице?

— Соломія, — поважно відповіла дівчинка.

— Солю, а твій тато...

— Я вам ніяк не Соля, не Соломка, не Мія і не Ія. Я — Соломія! Ну, можна ще Соломійка, — поблажливо усміхнулася мала і знову зіп'ялася на пальчики й потягнулася до кватирки. — Свято! Ти чув, що я тобі сказала? Хіба машину не можна помити потім? Вона ж сама без шофера в ліс не втече. А Білосніжка їсти хоче! І в мене вже киші марша грають і живіт до спини присох.

Свято... Свято? Свято!!! Ах ти ж, містер Дедукція! Ах ти ж, хитрючий ворожайко недоворожений! Навішав їй локшини на вуха, а вона й повірила. А скринька, виявляється, так просто відчиняється!

Дістала із сумки смартфон, зайшла в месенджер. Ось воно, послання від фейсбучного френда, що заховався під ніком Свято.

«День добрий!

Вибачте, що вриваюся у Вашу приватну пошту. Це нечуване зухвальство може бути виправдане хіба тільки тим, що я читаю не лише Ваші дописи у ФБ, але й газетні публікації. Еге ж, я з тих недовимерлих досі динозаврів, які ще передплачують друковані видання. Якщо чесно, то в газеті мене цікавлять лише Ваші журналістські розслідування. Тому дуже сподіваюся, що і Вас зацікавить ця інформація.

Отож про село Олянівку. Ні, спочатку все-таки про Луцький замок. Пригадуєте легенду про привид білої

панни, що й досі бродить його вежами? Над панною колись нібито поглумилися чужинці, а потім пограбували нещасну, забрали коштовності, а її саму розрубали на частини й розкидали їх на території всіх трьох веж, щоб ніхто не опізнав жертви. Кілька століть дівчина збирала в замку ті розкидані в різних місцях частини свого понівеченого юного тіла. А коли склала їх до купи, почала шукати каблучку, яку їй подарував коханий хлопець. Каблучка срібна і з блакитним каменем, на жаль, не запам'ятав, яким саме. Але камінець начебто особливий, магічний, його називають небесним талісманом кохання. Дуже вже панянка дорожила ним. Чи, може, радше тим хлопцем, з яким заручилася, а вбивці розлучили їх. За століття, які минули після трагедії у замку, прикрасу вже кілька разів перепродували на Луцькому ринку. І кожна жінка, якій діставався перстень, несподівано гинула страшною смертю.

А тепер про Олянівку. Маленьке, але вельми цікавезне село. І теж має свою легенду. А вона гласить: заснувала поселення волинська амазонка Оляна. Знаєте про волинських амазонок, яких ще називали лісовими дівчатами? Якщо ні, то даю підказку: читайте професора Івана Денисюка. Ну а далі — кожен сприймає за вірою своєю. Отож, як гласить легенда, поселилася колись Оляна зі своїми дівчатами-воячками в долині біля Червоної гори, а потім до них і хлопці почали навідуватися та закохуватися, а відтак і залишатися. Так і з'явилося село, у яке варто їхати і про яке є що написати.

Днями на сільському цвинтарі нашої Олянівки якись бузувіри знищили кілька надгробків, скинули хрести, потрощили огradки. А поряд з могилою дівчинки, яку похоронили два тижні тому, знайшли повішене тіло її нещасної матері — сільської фельдшерки. Офіційна

версія районної поліції: жінка наклала на себе руки, бо не змогла пережити втрату єдиної доньки. Але в селі в це не дуже вірять. А ще подекують, що напередодні хтось подарував їй старовинний перстень, і саме він начебто міг призвести до трагедії. Бо на церковній дзвіниці бачили жінку в білому, вочевидь, ту саму панну із древнього замку, яка примандрувала до Олянівки по свою каблучку. Надворі двадцять перше століття, а в деяких головах отакий-от містичний вінегрет!.. Звісно ж, ми з Вами в привидів не віримо, але для середньостатистичних читачів вашої газети, особливо ж сентиментальних і романтичних читачок, це неабияка інтрига й заохочення до читання.

Ну, Ви ж розумієте, що я не пропоную провести розслідування телепортації фантома зі славного міста Луцька до скромного села Олянівки. Шукати вандалів (імовірно, із секти сатаністів) теж не Ваша справа, хай цим поліція займається. Але мені здається, що за цими фейками ховається щось значно серйозніше. Хтось під міфічним соусом хоче спустити на гальма розслідування загадкової смерті молодої жінки. Багато недоречностей і протиріч. І це в Олянівці вже не вперше. Маю на увазі спускання на гальма. Може, приїдете, проведете своє розслідування? Журналістам, та ще й таким як Ви, скрізь двері відчинені — не те що простим смертним. Знаю це з власного досвіду. Тож приїжджайте. Матеріал вийде, як кажуть газетярі, читабельним і просто бомбезним».

Рута спочатку сприйняла це як чийсь розіграш. Потім посміялася: легенду про білу панну вона давно знає, нещодавно місцевий краєзнавець навіть видав книжечку, до якої та увійшла. Але телепортація привида... Чим би сільські плетухи не тішились! Хоча якщо жіночки підсіли на телепередачі про реальну містику та

екстрасенсів (а програм таких нині хоч за собаками кидай), то чого ж дивуватися. А щодо сатаністів... Це давно не сенсація. Погроми на цвинтарях не така вже й рідкість, про них останнім часом писано-переписано, зокрема і в їхній газеті, проте жодного справжнього сатаніста ще не впіймали. Про всяк випадок пошукала інформацію про Олянівку. Таки й справді хтось понищив могили на тамтешньому старому цвинтарі. І тіло жінки на тому самому місці знайшли.

Показала це послання шефові. Думала, посміються разом. А Левко Гнатович ухопився за нього, як потопельник за дерев'яний уламок корабля: «Їдь! Негайно! Тираж падає, передплатна кампанія — як мокро горить, потрібне щось таке... Ну, сама розумієш — таке, щоб зачепило, сколихнуло. А тут і лісові амазонки, і загадкова смерть фельдшерки, і... Словом, чекаю в номер “бомбу”, а то й не одну!».

Учора ввечері вона написала на своїй сторінці, що рано-вранці вирушає у відрядження до одного маленького, але ду-у-уже загадкового села, тож хай фейсбучні друзі до повернення не шукають її дописів, бо писати їх буде ніколи. А читачам газети вона обіцяє сенсаційний матеріал, тож хай не полінуються і передплатять видання. Що там вона ще повідомила? Ага, що купила автомобільну мапу, вибрала маршрут — дорогу навпростець, через Червону гору. І головне — кермуватиме сама (вперше за межами міста). Ну зізнайся, Руто, що хотілося похвалитися своїм-не-своїм «Саньком». От і похвалилася. І виклала все, як десерт на креманці, ще й сама ту порцелянову креманку на стіл поставила. Тож до чого тут поліція, як грім порося вбив? Навіщо цьому дивному незнайомцю (чи вже знайомцю?) дедукція, коли людство придумало Інтернет?

Всунула ноги в капці, завбачливо поставлені біля дивана на смугастий тканий килимок, накинула куртку — і до дверей. Ось зараз вона виведе цього брехуна-авантюриста на чисту воду! Зараз вона скаже все, що думає про нього! Бережись, Свято, бо будень твій точно буде зіпсований!

Від туману вже й сліду не залишилося. Сонце розштовхало хмаровиння і виставило з-за нього свого круглого і ще по-жовтневому теплого писочка. Рудий пес викульгав з-за хати на трьох лапах, підняв морду, щоб обгавкати незнайомку, але враз передумав, опустив голову, замахав хвостом. «Санько», ретельно вимитий, дбайливо витертий і по-дружньому прихищений на чужому подвір'ї, виблискує вітровим склом — із сонцем переморгується. А Свято (цікаво, яке саме — Великдень, Різдво чи, може, День всесвітнього брехуна) несе вузькою стежкою від сусідського подвір'я відро з водою, поливає останнє «Санькове» колесо, що неохоче прощається із рудуватими кавалками суглинку.

Дивно, а чого це він носить воду з чужої криниці, коли у власному дворі є своя, з дерев'яним зрубом, накрита масивною круглою лядою? Заощаджує свою чи там солодша? Хоча «Санькові» та його брудним колесам байдуже, яка вона — солодка, солона чи навіть газована.

— А ви часом не мийником на станції технічного обслуговування працюєте? — підколола Рута.

— З чого ви це взяли? Та й станції в нас тут нема.

Він явно заскочений її появою на порозі хати — знітився, зашарівся, як засватана дівчина.

— Елементарно, пане Будень, чи то пак Свято.

— О, вже мала балакуха розбомкала, — він ще більше ніяковіє, відводить погляд, переступає з ноги на ногу. Геть не схожий на того впевненого кермувальника,

який підібрав її на мосту і змусив натерти житнівкою ноги.

— Балакуха тільки ключове слово підказала — Свято. А далі... Далі славнозвісний метод дедукції та ще ось цей маленький гаджет — новенький винахід комп'ютерних геніїв, — показала йому свій смартфон.

Руті стає шкода чоловіка, їй зовсім не хочеться, щоб він і далі ніяковів та пік раків. Зрештою, нічого ж поганого цей Свято їй не зробив. Навпаки, виручив, прихистив, ще й ботики помив. Ох, ті ботики...

— Дякую вам! За машину і... за все. Навіть не уявляю, що б я без вас робила, як би явилася до старостинства в такому вигляді. Усе село потім сміялося б. Та й застуди не уникла б. Ви мене просто врятували. Але чого ж було відразу не сказати? Про те, що писав, що спеціально виїхав мені назустріч...

— А здогадайтеся з першого разу...

— Навіть із третього не берусь, — засміялася Рута.

— Злякався! — видихнув він.

— Не смішіть моїх капців! Ну, тобто... вони не мої... Але все одно не смішіть. Що я могла вам зробити? Нещасна, як мокра курка, загублена в тумані, ані зброї, ані навіть замашної палиці в руках...

— Скажімо, запустити в мене черевиком з погрозою: «Я вам покажу кузькіну мати!» І це було б правильно. Я як побачив вас... Накульгує в тумані через міст... Ні, не мокра курка, а такий собі бідний їжачок, стомлений, сердитий, у мокрому взутті, колючки на всі боки... «Ф-фу-ф, ф-фу-ф! Хто той негідник, який змусив мене так страждати?!» А він тут, у машині. Бо це ж усе через мене.

— Ну, дякую! Дуже-дуже дякую — за порівняння і з Микитою Хрущовим, і з бідним їжачком у тумані. Гарзд, проїхали тему нашої незабутньої зустрічі. Та якщо вже розвіртувалися, то давайте по-справжньому

знайомитися. То хто ж він, цей таємничий Свято? Яке його справжнє ім'я в реальному світі?

— О, дуже-дуже нетаємниче і дуже-дуже передбачуване — Святослав. У селі з дитинства кликали Славком. Але Славків у нас тут чимало: і Ярослав, і В'ячеслави, і Святослави — всі Славки. От друзі й придумали, як мене вирізнити з цієї Славкославії, з їхньої легкої руки, чи то пак завдяки їхнім розумним головам і з'явилося ім'я Свят. А оця мала дзига переінакшила по-своєму і придумала Свято. Хоча... Ну яке, скажіть на милість, я свято? Ви ж бачите: суцільний нуднезний сірий будень.

— Оскільки ми друзі... Тобто, фейсбучні, але ж друзі, то я також буду називати... тебе... Гм... То як же мені тебе називати? Такий великий вибір... А хай так і буде — Свят.

— Свято-о-о-о! — почулося розпачливе від вікна. — Мене Варварка вдряпнула! Я хотіла приміряти їй Інєсчиного капелюшка, а вона накинулася на мене, як тигриця! Дикунка якась, не хоче модницею бути.

— Бідна кицька! — зітхнув Святослав і кинувся до хати.

Четверте «Санькове» колесо вдячно зблиснуло вслід йому мокрою гумою та нікелевою серцевиною.